

Datum van inontvangstneming : 04/09/2013

Zaak C-403/13

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

16 juli 2013

Verwijzende rechter:

High Court of Ireland (Ierland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

9 juli 2013

Verzoekende partij:

Lisa Kelly

Verwerende partij:

Minister for Social Protection

DE HIGH COURT

(Omissis)

TUSSEN

LISA KELLY

VERZOEKSTER

EN

THE MINISTER FOR SOCIAL PROTECTION

VERWEERDER

VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING

KRACHTENS ARTIKEL 267 VWEU

(Omissis)

Hierbij verzoekt de High Court of Ireland het Hof van Justitie (hierna: „Hof”) krachtens artikel 267 VWEU om een prejudiciële beslissing over de in punt 7 hieronder geformuleerde vragen.

[Or. 1]

Inleiding

1. De prejudiciële vragen rijzen in het kader van een beroep in rechte voor de High Court, waarin verzoekster de High Court verzoekt om de Ierse Minister for Social Protection (minister voor Sociale bescherming; hierna: „minister”) te gelasten haar krachtens de Social Welfare Acts (bijstandswetten) ziekengeld uit te keren. Verzoekster is een Iers onderdaan die gedurende haar hele leven in Ierland heeft gewoond. Ze heeft ook hoofdzakelijk in Ierland gewerkt, maar haar laatste arbeidsplaats bevond zich in Noord-Ierland. De minister betoogt dat haar verzoek om ziekengeld daarom door de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk moet worden behandeld. De autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk zijn het daarmee eens en dit zou op zich dus geen problemen opleveren, ware het niet dat verzoekster niet in aanmerking komt voor ziekengeld op basis van het recht van het Verenigd Koninkrijk, terwijl zij wel in aanmerking zou komen voor een dergelijke uitkering indien haar verzoek op basis van het Ierse recht werd behandeld (dit wordt nader uiteengezet in de punten 10 en 11 van het bijgevoegde arrest [van 29 mei 2013] van [ommissis]).

2. Mevrouw Kelly woont in Dundalk, County Louth. Die stad telt ongeveer 40 000 inwoners en ligt op een 15-tal kilometer van de grens met Noord-Ierland.

Tussen 2006 en 2008, en tussen januari 2010 (omissis) en juli 2010 werkte verzoekster op de afdeling verkoop en marketing van een voetbalclub en daarna bij Sporttracker, een onderneming in de regio Dundalk. Wat in casu echter cruciaal is, is dat zij van 21 juni 2010 tot [3]0 oktober 2010 als marketing manager werkte bij de Newry City Football Club te Newry, County Down, in Noord-Ierland (omissis). Tijdens die periode werkte zij in Noord-Ierland, maar woonde zij in Ierland.

3. Centraal in dit beroep staat de vraag hoe artikel 11 van verordening (EG) nr. 883/2004 moet worden uitgelegd. De minister betoogt dat het geval van mevrouw Kelly volledig binnen de werkingssfeer van artikel 11, lid 3, sub a, van die verordening valt, aangezien zij op het relevante tijdstip „werkzaamheden [...] in loondienst verricht[te]” in het Verenigd Koninkrijk en voor haar dus „de wetgeving van die lidstaat [gold]”. Mevrouw Kelly voert daarentegen aan dat op haar geval overeenkomstig artikel 11, lid 3, sub e, het Ierse recht van toepassing was, aangezien haar woonplaats zich in Ierland bevond.

[Or. 2]

Overwogen mogelijkheden

4. Ter terechtzitting zijn verschillende mogelijkheden in overweging genomen. De eerste optie bestaat er in feite in de benadering te volgen die is gehanteerd in arresten zoals het arrest *Ten Holder* (302/84) (of, voor zover die uitspraak achterhaald is ten gevolge van latere ontwikkelingen in de wetgeving, een variant van die benadering) en te concluderen dat het geval van mevrouw Kelly automatisch onder het recht van het Verenigd Koninkrijk valt, aangezien haar laatste arbeidsplaats zich daar bevond. De moeilijkheid die dan rijst, is niet enkel dat mevrouw Kelly dan helemaal geen ziekte-uitkering zou krijgen, maar ook dat zij sterk wordt benadeeld doordat zij toevallig in een andere lidstaat werkte. Dit standpunt vormt dus kennelijk een welbewuste ontmoediging om gebruik te maken van de rechten van vrij verkeer, wat volledig zou ingaan tegen de doelstellingen van de verordening van 1971 (en bij uitbreiding van de verordening van 2004 en de in het VWEU beschermde regels inzake vrij verkeer), zoals die door het Hof zijn uiteengezet in arresten zoals het arrest *Masgio* (arrest van 7 maart 1991, C-10/90, Jurispr. blz. I-1119).

5. Een andere mogelijkheid bestaat erin de benadering van de „voldoende nauwe band” te volgen, die het Hof heeft geschetst in arresten zoals *Elsen* (arrest van 23 november 2000, C-135/99, Jurispr. blz. I-10409) en *Reichel-Albert* (arrest van 19 juli 2012, C-522/10, nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie). In beide zaken was een vraag aan de orde betreffende het verband tussen enerzijds periodes waarin de betrokkene was verzekerd op grond van een arbeidsverhouding en anderzijds periodes van kinderopvoeding. Evenwel blijkt niet dat het Hof daarin duidelijk heeft aangegeven hoe dit criterium in een geval als het onderhavige kan worden toegepast.

[OR. 3]

6. Volgens de minister blijkt de omvang van verzoeksters voldoende nauwe band met Noord-Ierland uit het feit dat zij de laatste vier maanden van de periode waarin zij in het kader van een arbeidsverhouding socialezekerheidsbijdragen heeft betaald, in Noord-Ierland heeft doorgebracht. Verzoekster is het daar niet mee eens en voert aan dat uit het feit dat zij veel langer in Ierland heeft gewerkt en dat zij daar tevens steeds heeft gewoond, blijkt dat zij een voldoende nauwe band met dat land heeft.

7. De High Court is van mening dat aan het Hof nog geen kwesties zijn voorgelegd als die welke in de onderhavige zaak aan de orde is (en met zulke feiten), ten minste niet na de wijzigingen die in 1991 ten gevolge van het voormelde arrest *Ten Holder* aan de wetgeving zijn aangebracht. Aangezien het een complexe kwestie betreft, die bovendien betrekkelijk nieuw is, en aangezien zij een interactie tussen socialezekerheidswetten van twee lidstaten betreft, acht de High Court het passend de behandeling van de zaak te schorsen en het Hof overeenkomstig artikel 267 VWEU te verzoeken om een prejudiciële beslissing.

„Eerste vraag

Wanneer een in lidstaat A wonende werknemster verzoekt om een socialezekerheidsuitkering wegens ziekte – nadat zij iets minder dan drie jaar in die lidstaat heeft gewerkt en in het kader daarvan socialezekerheidsbijdragen heeft betaald, en vervolgens de laatste zes maanden vóór zij ziek werd in lidstaat B heeft gewerkt en in het kader daarvan socialezekerheidsbijdragen heeft betaald – moet haar verzoek dan worden behandeld (i) volgens het recht van lidstaat B, overeenkomstig artikel 11, lid 3, sub a, van verordening (EG) nr. 883/2004, of (ii) volgens het recht van lidstaat A – haar woonstaat – overeenkomstig artikel 11, lid 3, sub e?

[Or. 4]

Tweede vraag

Is het voor de beantwoording van de eerste vraag relevant dat de betrokken werknemster niet in aanmerking komt voor een socialezekerheidsuitkering indien het recht van lidstaat B van toepassing is, terwijl zij wel voor een dergelijke uitkering in aanmerking komt wanneer het recht van haar woonstaat (lidstaat A) van toepassing is?”

8. Deze vragen lijken de High Court (omissis) min of meer nieuw te zijn en zij stelt voor om de eerste vraag aldus te beantwoorden dat in de onderhavige omstandigheden (omissis) het recht van verzoeksters woonstaat moet worden toegepast (te weten het Ierse recht) en dat het dus relevant is in de context van de tweede vraag dat verzoekster anders niet in aanmerking zou komen voor het ziekengeld. Er anders over oordelen, zou in feite inhouden (omissis) dat de

uitoefening van de rechten van vrij verkeer zou worden bestraft en de High Court stelt daarom voor de verordening van 2004 (zo nodig doelbewust) uit te leggen tegen de achtergrond van deze fundamentele doelstelling.

BIJLAGEN

- 1. Arrest van de High Court van 29 mei 2013 [2013] IEHC 260.**
- 2. Beschrijving van het procesverloop**
- 3. Verwijzingsbeslissing**

9 juli 2013

[Or. 5]

(omissis)

(omissis)

ARREST (omissis) van 29 mei 2013

1. Het feit dat de socialezekerheidsstelsels van de lidstaten van de Europese Unie niet zijn geharmoniseerd, geeft onvermijdelijk aanleiding tot moeilijkheden inzake het vrije verkeer van werknemers en het verbod om te discrimineren op grond van nationaliteit. Dat geldt wellicht in het bijzonder voor zover het gaat om personen die hun rechten van vrij verkeer vaak hebben uitgeoefend. Gelet op de bestaande verschillen, hoeft het niet te verbazen dat de wetgever van de Unie een reeks bevoegdheidsverdelende regels heeft willen ontwerpen, die tot doel hebben om vast te stellen welke lidstaat een bepaalde vordering op het gebied van de sociale zekerheid moet behandelen.

2. De thans geldende regels – die in werkelijkheid een vorm van collisieregels op het gebied van het socialezekerheidsrecht vormen – zijn opgenomen in verordening (EG) nr. 883/2004 (hierna: „verordening van 2004”). Die verordening is zelf in de plaats gekomen van verordening (EEG) nr. 1408/71. Zoals in punt 3 van de considerans van de verordening van 2004 wordt opgemerkt, was de verordening van 1971 zelf „diverse keren gewijzigd en bijgewerkt” om rekening te houden met de voortdurende ontwikkelingen en een aantal uitspraken van het Hof van Justitie. De ervaring heeft echter geleerd dat het niet altijd eenvoudig is om regels zodanig te ontwerpen dat zij steeds zonder problemen op alle vormen van menselijk gedrag kunnen worden toegepast.

[Or. 6]

3. Dat geldt des te meer in het geval van de zogenaamde „grensarbeiders” (te weten werknemers die in lidstaat A wonen, maar in lidstaat B werken), zoals hierna uit de onderhavige zaak zal blijken. Verzoekster is een Iers onderdaan die gedurende haar hele leven in Ierland heeft gewoond. Ze heeft ook hoofdzakelijk in Ierland gewerkt, maar haar laatste arbeidsplaats bevond zich in Noord-Ierland. De minister betoogt dat haar verzoek om ziekingeld daarom door de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk moet worden behandeld. Dit zou op zich geen problemen opleveren, ware het niet dat verzoekster niet in aanmerking komt voor ziekingeld op basis van het recht van het Verenigd Koninkrijk, terwijl zij wel in aanmerking zou komen voor dergelijk ziekingeld indien haar verzoek op basis van het Ierse recht werd behandeld.

4. De vraag is dus of de minister terecht betoogt dat de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk bevoegd zijn om het verzoek om ziekingeld te behandelen omdat die lidstaat de laatste plaats was waar verzoekster vóór haar ziekte had gewerkt. Dat is in wezen de kwestie die in het kader van dit beroep moet worden beslecht.

5. Zoals hierboven reeds is aangegeven, betoogt verzoekster dat de minister ten onrechte heeft geweigerd om haar krachtens de Social Welfare Acts ziekingeld uit

te keren. Verzoekster is eind oktober 2010 ziek geworden. De omstandigheden waarin dat gebeurde, worden hierna kort toegelicht. De minister heeft haar ziekengeld uitgekeerd tot in augustus 2011. Op 14 september 2011 ontving zij een brief van de minister, waarin haar werd meegedeeld dat haar sinds oktober 2010 ten onrechte ziekengeld was uitbetaald en dat haar verzoek om ziekengeld was doorgestuurd naar de Noord-Ierse autoriteiten. In dit verband zij nog opgemerkt dat verzoekster vanaf 24 november 2011 een Supplementary Welfare Allowance (aanvullende bijstandsuitkering) ontving van de Ierse autoriteiten. Dat is een bijstandsuitkering die niet onder de verordening van 2004 valt.

[Or. 7]

6. (omissis) Verzoekster heeft steeds in Dundalk, Co. Louth, gewoond. Van maart 2006 tot juni 2008 werkte zij als commercial manager bij de Dundalk Football Club. Vervolgens werkte zij van januari tot juni 2010 bij Sporttracker in Dundalk, waar zij verantwoordelijk was voor verkoop, marketing en public relations. Wat in casu echter cruciaal is, is dat zij van 21 juni 2010 tot 30 oktober 2010 als marketing manager werkte bij de Newry City Football Club te Newry, County Down, in Noord-Ierland (omissis). Toen zij die baan uitoefende, is zij ziek geworden en heeft zij de minister verzocht om ziekengeld.

7. Tussen juli 2008 en januari 2010 was verzoekster werkloos en ontving zij een werkloosheidsuitkering van de minister. Nadien ontving zij ziekengeld van 17 november 2010 tot 11 augustus 2011, de dag waarop de betaling werd stopgezet.

8. Na die stopzetting nam verzoekster telefonisch contact op met het Department of Social Protection (dienst sociale bescherming). Klaarblijkelijk realiseerde die dienst zich toen voor het eerst dat verzoeksters laatste arbeidsplaats zich niet in Ierland, maar in Noord-Ierland bevond. Verzoekster kreeg toen te horen dat zij om die reden geen aanspraak kon maken op ziekengeld in Ierland. (omissis) De minister betoogt dat de oorspronkelijke betalingen die verzoekster van oktober 2010 tot augustus 2011 ontving, haar ten onrechte waren uitgekeerd, aangezien zij in haar aanvraagformulier (op een specifieke vraag daaromtrent) had geantwoord dat zij niet buiten Ierland had gewerkt. (omissis)

[Or. 8]

9. Het verzoek van mevrouw Kelly werd vervolgens doorgestuurd naar het Noord-Ierse Department of Work and Pensions (dienst voor arbeid en pensioenen) voor afdoening. Problematisch in dat verband is dat in Noord-Ierland andere criteria gelden om vast te stellen of iemand recht heeft op ziekengeld dan in Ierland.

10. (omissis) Dienaangaande volstaat het wellicht erop te wijzen dat in Ierland het voor de socialezekerheidsbijdragen relevante belastingjaar het voorlaatste volledige belastingjaar is vóór het jaar waarin het verzoek is ingediend. Voor een

verzoek dat in 2010 is ingediend, is het relevante belastingjaar dus 2008. Indien verzoekster onafgebroken had gewerkt in Ierland, zou zij dus recht hebben gehad op ziekengeld, aangezien zij ten tijde van haar verzoek het vereiste aantal socialezekerheidsbijdragen had betaald krachtens het PRSI-stelsel (Pay-related social insurance).

11. De situatie in Noord-Ierland is evenwel anders, aangezien daar bijdragen moeten zijn betaald in de drie jaren die aan het verzoek voorafgaan. In het geval van mevrouw Kelly hield dat in dat zij bijdragen moest hebben betaald in 2007, 2008 en 2009. Het Department of Work and Pensions van het Verenigd Koninkrijk verduidelijkte in zijn brief [aan de Ierse autoriteiten] van 8 oktober 2012 het volgende (omissis):

„Lisa Kelly is ziek geworden in november 2010; op dat ogenblik betaalde zij evenwel bijdragen aan het VK. Om in aanmerking te komen voor de employment and support allowance (werk- en steuntoelage) in het Verenigd Koninkrijk, diende zij in 2007/2008 en 2008/2009 bijdragen te hebben betaald. Aangezien zij in die periode geen bijdragen heeft betaald in het VK of in Ierland, komt zij niet in aanmerking voor die toelage. Haar laatste werkgever was gevestigd in Noord-Ierland en zij heeft in het belastingjaar 2010 bijdragen betaald, maar zij voldoet nog steeds niet aan de bijdragevoorwaarden om een uitkering van het VK te genieten. Lisa had het recht om in het VK een verzoek om ziekengeld in te dienen, aangezien zij laatstelijk in deze lidstaat was verzekerd”.

[Or. 9]

12. Tegen die algemene achtergrond kunnen nu de draagwijdte en de toepassing van de verordening van 2004 worden onderzocht.

De verordening van 2004

13. De verordening van 2004 beoogt de vele verschillende regels die in de lidstaten op het gebied van de socialezekerheidsstelsels bestaan, te coördineren. Het is echter van belang eraan te herinneren dat de verordening niets meer kan doen dan coördineren, aangezien in artikel 48 VWEU de coördinatie en niet de harmonisatie van socialezekerheidsstelsels wordt beoogd. Alvorens nader in te gaan op de bewoordingen van de verordening van 2004, zij opgemerkt dat er geen discussie over bestaat (omissis) dat de verschillen tussen de diverse socialezekerheidswetgevingen van de lidstaten onvermijdelijk tot bepaalde anomalieën leiden, aangezien „het primaire recht van de Unie een verzekerde niet [kan] waarborgen dat verplaatsing naar een andere lidstaat uit het oogpunt van de sociale zekerheid neutraal zal zijn” (zie arrest van 12 juni 2012, Hudzinski [en Wawrzyniak], C-611/10 en C-612/10, nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie, punt 43).

[Or. 10]

14. Zoals uit dat arrest (en uit vele andere arresten) blijkt, kan het feit dat een werknemer die gebruikmaakt van zijn recht van vrij verkeer ongunstiger wordt behandeld in het land van bestemming, op zich geen schending van het Unierecht opleveren. In het arrest Commissie/Duitsland (arrest van 12 juli 2012, C-562/10, nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie, punt 57) merkt het Hof voorts het volgende op:

„[...] daar artikel 48 VWEU voorziet in een coördinatie en niet in een harmonisatie van de wetgevingen van de lidstaten inzake sociale zekerheid, [kunnen] de bepalingen van het VWEU inzake het vrije verkeer een verzekerde niet waarborgen dat verplaatsing naar een andere lidstaat, onder meer wat de prestaties bij ziekte of hulpbehoevendheid betreft, neutraal is. Gelet op de verschillen tussen de stelsels en de wettelijke regelingen van de lidstaten op dit gebied kan een dergelijke verplaatsing immers, naargelang van het geval, voor de aangeslotene financieel voordeliger of minder voordelig zijn [...]”

15. Desalniettemin is in de rechtspraak duidelijk geoordeeld dat wie gebruikmaakt van zijn rechten van vrij verkeer niet mag worden benadeeld ten opzichte van wie gedurende zijn hele carrière in één lidstaat heeft gewerkt. Het Hof heeft in arresten zoals het arrest Masgio (arrest van 7 maart 1991, C-10/90, Jurispr. blz. I-1119, punt 18) voorts verklaard dat de doelstellingen van de bepalingen uit het VWEU (of de voorganger ervan) inzake het vrije verkeer niet zouden worden bereikt wanneer (omissis):

„migrerende werknemers als gevolg van de uitoefening van hun recht van vrij verkeer socialezekerheidsvoordelen zouden verliezen die hun door de wettelijke regeling van een lidstaat worden toegekend.”

16. Het Hof heeft bovendien in arresten zoals Kits Van Heijningen (arrest van 3 mei 1990, C-2/89, Jurispr. blz. I-1755, punt 12) verklaard dat de verordening van 1971 onder meer beoogde „te beletten dat binnen de werkingssfeer van [die] verordening [...] vallende personen wegens het ontbreken van een toepasselijke wettelijke regeling geen enkele socialezekerheidsbescherming [genoten]”. Die opmerking is weliswaar gemaakt in het kader van de toepassing van de bevoegdheidsverdelende conflictregels die waren ontworpen om ervoor te zorgen dat elke zaak werd behandeld, maar toch kan daaruit worden afgeleid dat het Hof er bezorgd over was dat een verzoeker, door de toepassing van die regels, enkel en alleen vanwege de locatie van zijn laatste arbeidsplaats een uitkering volledig zou worden ontzegd.

[Or. 11]

17. De verordening van 2004 moet in het licht van die algemene beginselen worden beoordeeld. Uit artikel 3, lid 1, sub a, van de verordening van 2004 blijkt duidelijk dat de verordening van toepassing is op verzoeken om uitkering van

ziekteprestaties. Artikel 11, lid 1, (omissis) poogt de verantwoordelijkheid voor degenen op wie [deze verordening] van toepassing is, toe te wijzen „aan de wetgeving van [slechts] één lidstaat”. Titel II van de verordening (omissis) wil de inhoud van deze bevoegdheidsverdelende regels vastleggen.

18. Artikel 11, lid 3, sub a, (omissis) schrijft voor dat „voor degene die werkzaamheden al dan niet in loondienst verricht in een lidstaat, de wetgeving van die lidstaat [geldt]”. Artikel 11, lid 1, sub b tot en met d, (omissis) bevat specifieke regels met betrekking tot ambtenaren, werkloosheidsuitkeringen en strijdkrachten. Artikel 11, lid 3, sub e, (omissis) bepaalt dat wanneer geen van die specifieke regels van toepassing zijn, op de verzoeker de volgende wetgeving van toepassing is:

„de wetgeving van de lidstaat van zijn woonplaats, onverminderd andere bepalingen van deze verordening die hem prestaties garanderen krachtens de wetgeving van een of meer andere lidstaten”.

19. De minister betoogt dat het geval van mevrouw Kelly volledig binnen de werkingssfeer van artikel 11, lid 3, sub a, valt, aangezien zij op het relevante tijdstip „werkzaamheden [...] in loondienst verricht[te]” in het Verenigd Koninkrijk. Het is uiteraard juist dat een werknemer op basis van de eerste versies van de verordening van 1971 onderworpen bleef aan het socialezekerheidsstelsel van de lidstaat waar hij of zij werkte, totdat hij of zij begon te werken in een andere lidstaat (zie bijvoorbeeld het arrest Ten Holder van 12 juni 1986, 302/84, Jurispr. blz. 1821). Alleen werknemers die hun beroeps- of handelsactiviteiten definitief hadden beëindigd, werden geacht buiten de werkingssfeer van artikel 13, lid 2, sub a, van de verordening van 1971 te vallen (zie bijvoorbeeld arrest van 21 februari 1991, Noij, C-140/88, Jurispr. blz. I-387). Het arrest Ten Holder werd in de praktijk echter herroepen door een latere wijziging in de wetgeving (in 1991), aangezien artikel 2 van verordening (EEG) nr. 2195/91 een nieuwe versie van artikel 13, lid 2, sub f, invoerde:

„op degene die ophoudt onderworpen te zijn aan de wettelijke regeling van een lidstaat zonder dat hij op grond van één van de in de voorgaande punten genoemde regels of van één van de in de artikelen 14 tot en met 17 bedoelde uitzonderingen of bijzondere regels aan de wettelijke regeling van een andere lidstaat wordt onderworpen, [is] de wettelijke regeling van toepassing van de lidstaat op het grondgebied waarvan hij woont overeenkomstig de bepalingen van deze wettelijke regeling alleen”.

[Or. 12]

20. Het Hof onderzocht die versie van artikel 13, lid 2, sub f, in het arrest Elsen (arrest van 23 november 2000, C-135/99, Jurispr. blz. I-10409). Aangezien beide partijen nadrukkelijk naar die zaak verwijzen, verdient zij nader te worden bestudeerd.

21. In mei 1981 verhuisde mevrouw Elsen, die de Duitse nationaliteit had, van Duitsland naar Frankrijk, waar zij sedertdien woonde met haar echtgenoot en haar in augustus 1984 geboren zoon. Zij werkte tot in maart 1985 in Duitsland en betaalde daar socialezekerheidsbijdragen, hoewel zij in die periode het statuut van grensarbeider had. Tussen juli 1984 en februari 1985 was haar beroepsactiviteit onderbroken door zwangerschapsverlof wegens de geboorte van haar kind. Na maart 1985 had mevrouw Elsen noch in Duitsland, noch in Frankrijk enige verzekeringsplichtige arbeid verricht.

22. In september 1994 verzocht mevrouw Elsen de Duitse autoriteiten om de aan de opvoeding van haar zoon bestede tijdvakken als tijdvakken van verzekering in aanmerking te nemen voor de toekenning van ouderdomspensioen, maar dit verzoek werd afgewezen op grond dat de opvoeding van het kind in het buitenland had plaatsgevonden. Uiteindelijk richtte het Bundessozialgericht (Duitse nationale rechtbank voor sociale zaken) in die zaak een verzoek om een prejudiciële beslissing aan het Hof. Eerst overwoog het Hof [in punt 23 van het arrest Elsen]:

„Eerst dient te worden nagegaan of, wat betreft de inaanmerkingneming van tijdvakken van opvoeding van een kind dat is geboren terwijl de ouder nog als grensarbeider in Duitsland werkzaam was, krachtens verordening nr. 1408/71 inderdaad Duits recht van toepassing is op een werknemer die elke beroepswerkzaamheid in Duitsland heeft stopgezet en woont in een andere lidstaat.”

[Or.13]

23. Vervolgens verklaarde het Hof [in de punten 24 tot en met 28] het volgende:

„Volgens de Commissie was op Elsen gedurende de betrokken tijdvakken, dus onmiddellijk na de geboorte van haar kind, de socialezekerheidsregeling van de Franse Republiek, haar woonstaat, van toepassing, omdat zij gedurende deze tijdvakken niet in Duitsland werkte en omdat er geen voldoende nauwe band met de Duitse socialezekerheidsregeling bestond om vanuit het oogpunt van de gelijke behandeling een uitzondering te rechtvaardigen op het territorialiteitsbeginsel waardoor deze laatste regeling wordt gekenmerkt.

Dienaangaande zij eraan herinnerd, dat volgens artikel 13, lid 2, sub a en b, van verordening nr. 1408/71 degene die op het grondgebied van een lidstaat werkzaamheden in loondienst of als zelfstandige uitoefent, onderworpen is aan de socialezekerheidswetgeving van deze lidstaat, ook al woont hij op het grondgebied van een andere lidstaat.

Inderdaad heeft verzoekster in het hoofdgeding tot maart 1985 in Duitsland gewerkt terwijl zij met haar gezin in Frankrijk woonde, en heeft zij sedertdien elke beroepswerkzaamheid stopgezet. Met betrekking tot de

inaanmerkingneming voor de ouderdomsverzekering van sinds de geboorte ononderbroken tijdvakken van opvoeding van een kind moet evenwel worden opgemerkt, dat belanghebbende enkel in Duitsland heeft gewerkt en als grensarbeidster aan het Duitse recht onderworpen was ten tijde van de geboorte van het kind. Op grond van deze omstandigheid kan een nauw verband worden gelegd tussen de betrokken tijdvakken van opvoeding en de tijdvakken van verzekering die in Duitsland ter zake van aldaar verrichte arbeid zijn vervuld. Juist wegens de vervulling van laatstgenoemde tijdvakken heeft Elsen het Duitse orgaan verzocht om inaanmerkingneming van de latere tijdvakken van opvoeding van haar kind.

Bijgevolg is Duits recht van toepassing op de situatie van verzoekster in het hoofdgeding, wat overigens niet is betwist door de Duitse regering.

Wat de inaanmerkingneming van deze tijdvakken van opvoeding voor de ouderdomsverzekering betreft, kan Elsen derhalve niet overeenkomstig artikel 13, lid 2, sub f, van verordening nr. 1408/71 worden beschouwd als iemand die elke beroepswerkzaamheid heeft stopgezet en om deze reden onderworpen is aan de wetgeving van de staat van haar woonplaats. Deze bepaling verwijst immers slechts naar de wettelijke regeling van de woonstaat ingeval een persoon ophoudt onderworpen te zijn aan de wettelijke regeling van een lidstaat zonder dat hij op grond van één van de in de voorgaande punten genoemde regels aan de wettelijke regeling van een andere lidstaat wordt onderworpen. Voor de inaanmerkingneming van tijdvakken van opvoeding van een kind dat is geboren terwijl de ouder, zoals in casu, werkzaam was in een lidstaat en bijgevolg onderworpen was aan de socialezekerheidsregeling van deze staat, blijft dus deze wettelijke regeling van toepassing, conform artikel 13, lid 2, sub a, van verordening nr. 1408/71.”

[Or. 15]

24. Het Hof (omissis) overwoog daarna dat de bepalingen van het (toenmalige) EG-Verdrag inzake vrij verkeer en non-discriminatie de Duitse autoriteiten beletten om het verzoek van een dergelijke grensarbeider af te wijzen om de enkele reden dat het kind in kwestie was opgevoed in Frankrijk. Het belang van het arrest Elsen ligt evenwel daarin dat de benadering uit het arrest Ten Holder werd verlaten. In plaats van enkel de laatste arbeidsplaats in ogeschouw te nemen, ging het Hof na of sprake was van een „nauw verband” tussen de verzekerde beroepsactiviteiten en de socialezekerheidsuitkering in kwestie.

25. Het Hof verdedigde in het arrest Reichel-Albert (arrest van 19 juli 2012, C-522/10, nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie) een gelijkaardige opvatting. In die zaak werkte een Duitse onderdaan in Duitsland tot 1980 en verhuisde zij dan samen met haar echtgenoot naar België. Haar kinderen zijn in België geboren en zij heeft in die lidstaat nooit gewerkt. Het Hof oordeelde niettemin dat de band

die bestond tussen haar werkzaamheden in Duitsland en de latere tijdvakken van kinderopvoeding voldoende nauw was om laatstbedoelde tijdvakken te beoordelen en in aanmerking te nemen voor de sociale zekerheid. [Het oordeelde in punt 35:]

„Wanneer een persoon zoals Reichel-Albert uitsluitend in één en dezelfde lidstaat heeft gewerkt en premies heeft betaald, en dit zowel voor als na haar tijdelijke verhuizing om louter familiale redenen naar een andere lidstaat waar zij nooit heeft gewerkt en evenmin premies heeft betaald, moet ervan worden uitgegaan dat er een voldoende nauwe band bestaat tussen deze tijdvakken van kinderopvoeding en de wegens beroepswerkzaamheden in die eerste lidstaat vervulde verzekeringstijdvakken (zie in die zin reeds [aangehaald arrest] Elsen, punten 25-28, en [arrest van 7 februari 2002,] Kauzer, [C-28/00, Jurispr. blz. I-1343,] punt 32). Het is overigens wegens de vervulling van die laatste tijdvakken dat Reichel-Albert het DRN [(Duitse pensioenverzekering Noord-Beieren)] heeft verzocht om de tijdvakken gewijd aan de opvoeding van haar kinderen tijdens de onderbreking van haar beroepsloopbaan in aanmerking te nemen.”

26. Aldus komen wij tot de kern van het hier aan de orde zijnde probleem. Een aantal mogelijke oplossingen moeten worden overwogen.

[Or. 16]

Overwogen mogelijkheden

27. (omissis) (Weggelaten: de overwegingen van dit punt 27 zijn weergegeven in punt 4 van de verwijzingsbeslissing).

28. (omissis) (Weggelaten: de overwegingen van dit punt 28 zijn weergegeven in punt 5 van de verwijzingsbeslissing).

[Or. 17]

29. (omissis) (Weggelaten: de overwegingen van dit punt 29 zijn weergegeven in punt 6 van de verwijzingsbeslissing).

Conclusie

30. (omissis) (Weggelaten: de overwegingen van dit punt 30 zijn weergegeven in punt 6 van de verwijzingsbeslissing).

[omissis] [De vragen zijn weergegeven in de verwijzingsbeslissing]

31. (omissis)

[Or. 18]

(omissis)